

Interacció en relleu — Quan els mapes decideixen

Published by [Interacció](#) [1] on 20/01/2026 - 11:12 | Last modification: 23/03/2026 - 11:06

Interacció en relleu neix de la constatació que molts dels marcs amb què avui pensem i governem les polítiques culturals no són nous. Provenen de textos, debats i hipòtesis formulades al llarg dels anys en aquesta mateixa plataforma i que continuen operant, sovint de manera implícita, en les nostres eines, criteris i decisions. Rellegir-los avui no és un exercici de memòria ni una operació de recuperació patrimonial. És una manera de posar en tensió els instruments amb què encara pensem la cultura en un context que ha canviat radicalment.

Aquesta sèrie no revisa el passat per validar-lo ni per corregir-lo. El rellegeix com a infraestructura activa del present. Cada peça parteix d'un article del fons d'Interacció per preguntar-se no què deia, sinó **què ja no podem dir igual** quan aquell marc entra en contacte amb les condicions actuals de governança, de dades, de tecnologies i de polítiques públiques. No per oferir respostes, sinó per obrir problemes allà on sovint només veiem consensos.

Rellegint Interacció set anys després

El 2018, Interacció publicava un [article sobre projeccions cartogràfiques](#) [2] amb una tesi aparentment senzilla: el mapa no és el territori. Però rere aquesta afirmació hi havia ja una advertència política. La manera com projectem la Terra sobre un pla no és una qüestió merament tècnica, sinó una decisió que introdueix distorsions, prioritats i relacions de poder. La projecció de Mercator, àmpliament estesa en la cartografia digital, facilita la navegació però altera les proporcions del món, ampliant visualment els territoris del nord global i reduint els del sud. Altres projeccions, com la de Peters, corregeixen unes distorsions i en generen d'altres. No hi ha representació neutral.

Rellegit avui, però, aquell article adquireix un sentit diferent. No perquè aquesta idea hagi perdut vigència —al contrari— sinó perquè el lloc que ocupa el mapa en l'organització del món ha canviat radicalment. Avui el mapa ja no és només una imatge o un instrument de consulta. És una infraestructura. Plataformes de geolocalització, sistemes d'informació geogràfica, bases de dades espacials i eines de visualització s'han integrat en diagnòstics, mapes de cobertura, quadres de comandament i processos de planificació, convertint el territori en un conjunt de capes de dades que permeten classificar, comparar, prioritzar i intervenir. El problema ja no és només com es distorsiona el món quan es representa, sinó com es governa quan aquestes capes passen a justificar decisions, ordenar recursos i tancar possibles alternatives.

Aquest desplaçament és especialment rellevant en l'àmbit de les polítiques públiques. Mapes d'equipaments, de públics, de desigualtats territorials o de cobertura cultural no són simples fotografies de la realitat. Són dispositius de decisió. Organitzen la mirada institucional, defineixen què és visible i què és rellevant, i estableixen quins buits poden ser ignorats sense cost polític. En aquest sentit, la cartografia institucional no només descriu el territori cultural: contribueix activament a produir-lo.

El que sembla una superfície neutra també és una decisió Foto:Jon Moore (@thejmoore)

Rellegit avui, el marc del 2018 es mostra alhora encertat i insuficient. Encara és necessari recordar que no existeix un mapa "objectiu", però aquesta advertència ja no és suficient. Ja no n'hi ha prou amb preguntar-nos què distorsiona el mapa; cal preguntar-nos què activa, què prioritza i què deixa fora quan passa a governar. Parlar només de distorsions visuals o geomètriques és quedar-se curt en un context en què els mapes no només representen el món, sinó que l'organitzen. En aquest desplaçament, el mapa deixa de ser una qüestió de mirada per esdevenir una tecnologia de poder que decideix què compta, què ocupa el centre i què és relegat a una perifèria estadística.

A escala municipal, aquest desplaçament és tangible. Quan es cartografien activitats, espais o usos culturals, no només es recull informació: es construeix una imatge oficial del que és cultura en un territori. Aquesta imatge condiona la planificació, la distribució de recursos i les prioritats polítiques. Allò que no entra al mapa: pràctiques informals, iniciatives comunitàries, formes no institucionalitzades de vida cultural, no només tendeix a quedar fora de les visualitzacions, sinó també fora de les decisions. No perquè no existeixi, sinó perquè no encaixa amb els marcs de mesura disponibles o perquè desborda els límits del que l'administració sap, pot o vol governar.

Rellegir aquell article avui no és un exercici nostàlgic, sinó una manera d'exposar fins a quin punt els marcs amb què encara governem la cultura provenen d'un món que ja no existeix.

Article original

Interacció. (2018, 9 de novembre). [La terra és plana! Interacció \(diba.cat\)](#) [2]

Categories: Interaccio en relleu

Categories: Sèries editorials

Tags: polítiques culturals

Tags: governança cultural

Tags: planificació cultural

Tags: equipaments culturals

Tags: valor públic de la cultura

- [3]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/news/2026/01/ir-mapesculturals>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <https://interaccio.diba.cat/CIDOC/blogs/2018/projeccions-i-mapes>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/10401>